

Kernboodschappen aanpak aardbevingen

Versie 14 december 2014

Ter discussie: dit zijn kernboodschappen die kunnen worden gebruikt bij de communicatie over schade als gevolg van aardbevingen.

1 Veiligheid voorop

De minister heeft met het winningsbesluit van 16 december 2014 de totale gasproductie verminderd tot 39,4 miljard kubieke meter per jaar. Daarmee volgt hij het advies van de SodM op. De veiligheid op de korte termijn is met dit besluit naar verwachting vergroot. Op de lange termijn is nog veel onduidelijkheid over de veiligheidsrisico's. De minister geeft in zijn brief aan de Tweede Kamer van 16 december 2014 aan te verwachten dat de komende periode naar omvang en frequentie meer bevingen het gebied zullen treffen.

We blijven daarom aandringen op meer duidelijkheid rondom deze risico's. Een helder beleid hierover en een duidelijke methodiek om de veiligheidsrisico's te berekenen zijn daar onontbeerlijk in. De minister heeft hierover nog geen mededelingen gedaan.

Het helemaal wegnemen van de veiligheidsrisico's van aardbevingen is niet mogelijk. We zullen met bepaalde veiligheidsrisico's moeten leren omgaan zoals we dat ook doen met de risico's van overstromingen. Dat vereist een heldere communicatie. Daarnaast moet doorgegaan worden met het verminderen van de risico's door het versterken van woningen, industrie en infrastructuur zoals onze dijken. Met een helder risicobeleid en kennis van de ondergrond weten we dan pas waar we moeten beginnen. Daarnaast willen we ook dat onze inwoners weten wat ze moeten doen in het geval dat zich een grote aardbeving voordoet. Ook hierover zullen we samen met de veiligheidsregio de komende periode meer duidelijkheid over gaan geven.

. Groningen vraagt niets meer maar ook niets minder dan een veilige Stad en een veilig Ommeland.

2 Stad heeft bijzondere positie

De aardbevingen zijn al jaren een bedreiging voor de bewoners van de gemeenten in Noordoost Groningen. Het heeft lang geduurd voor die bedreiging is onderkend en erkend en maatregelen werden aangekondigd om de veiligheid en de belangen van burgers te beschermen. Het is bittere noodzaak om daar met volle kracht mee door te gaan. Hierin heeft de gemeente Groningen met ruim 200.000 inwoners een aparte positie. Een stad die niet alleen qua inwonertal een bijzondere positie inneemt. Ook de bebouwing is duidelijk anders. Daarbij gaat het om moderne hoogbouw en eeuwenoude monumenten, om twee grote ziekenhuizen (UMCG en Martini Ziekenhuis), tientallen scholen en twee grote instellingen voor hoger onderwijs, met elk 30.000 studenten (Rijksuniversiteit en Hanzehogeschool). Naast kenniscentrum is de Stad ook de spil van de noordelijke economie. We willen dat de stad een aantrekkelijke stad blijft om in te leven, te werken en te studeren.

Een stad die groeit en perspectief biedt voor de krimpgemeenten. Met de voelbare beving van 30 september komt dat onder druk te staan. Dit kan en mag niet gebeuren. Stevige maatregelen om de stad leefbaar en werkbaar te houden zijn daarom van essentieel belang.

De omvang van de aardbevingenproblematiek is van een andere orde dan we dachten: groter en riskanter.

3 Stad en ommeland staan schouder aan schouder, van Drenthe tot aan 't Wad

De aardbevingen bedreigen Stad en ommeland. Deze dreiging is groter dan de stad. Deze dreiging is groter dan het ommeland. Deze dreiging is groter dan de provincie. Daarom moeten alle gemeenten in het gebied en de provincie Groningen schouder aan schouder staan om de dreiging van de aardbevingen het hoofd te bieden. De Stad Groningen wil samenwerken in het belang van alle Groningers, van Lauwerszee tot Dollard en van Drenthe tot aan het Wad : alle inwoners, alle bedrijven en alle organisaties en instellingen.

4 Dit is een nationaal probleem

Groningen is een sterke stad. Groningen groeit en bloeit, in een omgeving die krimpt. Groningen begroette in 2014 haar 200.000e inwoner. Maar ook voor de bloeiende stad Groningen zijn de aardbevingen een grote bedreiging. Voor de veiligheid van burgers, en voor de economische ontwikkeling van de stad. De stad Groningen staat klaar om maatregelen te nemen, samen met bedrijven en instellingen, hand in hand met de provincie en de buurgemeenten. Maar dit probleem is te omvangrijk voor Stad en ommeland. De aanpak ervan kost miljarden. Dat is meer dan provincie, gemeente, scholen en bedrijven kunnen dragen. Dat vraagt om een landelijke aanpak, waarbij Rijk, provincie en gemeenten schouder aan schouder staan, samen met bewoners en bedrijven. Groningen vraagt de regering om erkenning van de aardbevingsproblematiek als een landelijk probleem, dat alleen kan worden opgelost met een gezamenlijke aanpak van Rijk en Regio, koste wat het kost.

5 Menselijk handelen is het probleem en menselijk handelen is de oplossing

Groningen wordt bedreigd door menselijk handelen. Daar kunnen, daar moeten we wat aan doen. Menselijk handelen is het probleem en menselijk handelen is de oplossing. Groningen vraagt maatregelen ter bescherming tegen aardbevingsrisico's, nu, voor het te laat is.

6 Onzekerheid houdt de regio in een wurggreep

Bouwen volgens de bestaande normen is niet langer veilig in het aardbevingsgebied. Maar nieuwe bouwnormen laten op zich wachten. Sinds mei 2014 zijn er tijdelijk bouwnormen. Die hebben geen wettelijke status, maar ze werpen hun schaduw vooruit en houden de regio

in een wurggreep. Toepassing van de tijdelijke bouwnormen betekent dat alle nieuwbouw veel duurder wordt en dat bijna alle bestaande gebouwen ingrijpend moeten worden versterkt, tegen hoge kosten. Die onduidelijkheid werkt verlamdend op de economie van het gebied. **Daarom eisen Stad en ommeland duidelijkheid over bouwnormen en vergoeding van alle extra kosten voor aanpassing van nieuwbouw en versterking van bestaande bouw.**

7 Aanpak aardbevingsschade vraagt om een deltaplan

Net als in Zeeland in 1953 is dit probleem van landelijk belang, groter dan de regio. Verschillen zijn er ook: in Zeeland voltrok zich een ramp met 1800 doden, in Groningen dreigt een ramp en vielen nog geen doden. En in Zeeland was de natuur de oorzaak, terwijl Groningen wordt bedreigd door menselijk handelen. Maar de omvang en ernst van de dreiging vergen een vergelijkbare landelijke aanpak. Met een vergelijkbaar doel als het Deltaplan voor de dijken: een veilig land dat klaar is voor de toekomst. Detail: het Deltaplan werd al vóór 1953 bedacht door een Groninger: ir. Johan van Veen, geboren in Uithuizermeeden. **Groningen vraagt om een deltaplan ter voorkoming van een ramp door aardbevingen.**

8 Minder aardgaswinning en maatregelen ter bescherming

De definitieve oplossing van dit complexe probleem hebben wij niet paraat. Die vragen wij van de regering en van de NAM. Snelheid is daarbij geboden. We denken zelf aan een combinatie van maatregelen. Die kan bestaan uit verdere beperking van de aardgaswinning, afhankelijk van toekomstig onderzoek hiernaar. Daarnaast vragen wij maatregelen om de grootste risico's te beperken, zoals de versterking van bestaande gebouwen en van nieuwbouw. Er kan geen discussie over bestaan dat de rekening naar de NAM en het Rijk gaat. Niet naar de regio en niet naar individuele bewoners en naar organisaties in het gebied. **Groningen vraagt de regering en de NAM om direct maatregelen te nemen ter voorkoming van ergere schade: forse beperking van de aardgaswinning en bescherming van bestaande en nieuwe gebouwen.**

9. Een bijzondere positie vraagt om een bijzondere aanpak

De stad staat voor een grote opgave. Tienduizenden woningen moeten mogelijk worden versterkt. Omvangrijke bouwprojecten, cultuurhistorisch erfgoed en grote kennis- en zorginstellingen als UMCG, RUG en Hanze Hogeschool verdienen aparte aandacht. Een groot aantal gebouwen heeft een hoog risicoprofiel vanwege het aantal en karakter van de gebruikers ervan. Deze opgave kan niet in een keer kan worden opgepakt. De stad accepteert dat en wil vooruitlopend op een nationaal deltaplan een begin maken met een gefaseerde aanpak, waarbij de gebouwen met het hoogste risico in de aanpak prioriteit krijgen. Dit is op korte termijn nodig, voor de veiligheid van inwoners en voor de continuïteit van de stad. Gemeente en de drie grote kennisinstellingen hebben daarover met het Rijk

afspraken gemaakt. Begin 2015 is een inventarisatie beschikbaar van de versterkingsopgave van ongeveer 10 markante gebouwen en bouwprojecten in de stad. Uitgangspunt, en eis, van de stad is dat de veroorzaker, NAM, de kosten van versterkingsmaatregelen betaalt.

De stad wil vooruitlopend op een deltaprogramma een eigen programma voor de stad, waarin het Rijk zijn verantwoordelijkheid neemt en samen met de stad werkt aan een gefaseerde aanpak van de versterkingsopgave.

9 Ook economische maatregelen vereist

De mogelijke dreiging van zwaardere aardbevingen heeft gevolgen voor de economische ontwikkeling van de stad: van werkgelegenheid en welvaart. Want welke ondernemer vestigt zich in een stad waar hij denkt dat het er niet veilig is? Welke ouders laten hun kinderen studeren in een stad waarvan zij vrezen dat gebouwen het zullen begeven? Welke organisatie waagt zich aan nieuwbouw als hij niet weet aan welke eisen hij moet voldoen? Wie investeert nog in de Stad als het rendement mogelijk negatief zal zijn? De aardbevingen bedreigen de economische ontwikkeling van een bloeiende stad. Ook daarom zijn nu maatregelen nodig. Dat begint met erkenning van de problematiek van Groningen en van maatregelen gericht op herstel en preventie. **Groningen vraagt de regering en de NAM om erkenning van de potentiële economische schade van de dreiging van aardbevingen.**

10 Samenvattend

De stad Groningen wil:

- Een veilige omgeving voor inwoners en bezoekers
- Schouder aan schouder met buurgemeenten en provincie de dreiging van aardbevingen te lijf
- Erkenning van de economische schade als gevolg van de aardbevingen
- Een landelijke aanpak van de aardbevingsproblematiek
- Per direct maatregelen ter bescherming tegen aardbevingschade
- Een eigen programma voor de stad met een gefaseerde aanpak
- Vergoeding van alle aardbevingschade